

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

11 грудня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету ВЕНЕДІКТОВА І.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже Анатолійовичу, скільки в нас знаходяться народних депутатів? 19. Кворум є. Засідання оголошую відкритим.

Колеги, я вам хочу представити, в нас сьогодні новий член комітету є присутнім - це Калаур Іван Романович. Прошу любити і жалувати. Ви будете в нас в підкомітеті з...

КАЛАУР І.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Адвокатури і цивільного законодавства. Тобто долучайтесь до роботи.

Перед нами порядок денний. В порядку денному в нас 1 питання. Хто за те, щоб прийняти порядок денний за основу і в цілому? Дякую, колеги. Одноголосно. Ні?

Тоді ще раз, будь ласка. Хто за цю пропозицію, прошу проголосувати. Я перепрошую. 18 – за. Проти? Утримався? Один.

Рішення прийнято. Дякую, колеги.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я з вами абсолютно погоджуюся. Якщо б була інша пропозиція, ми б поставили на голосування, Сергій Володимирович, і ми би прийняли би за 2 заходи.

Оскільки в нас відповідальний за це питання Новіков Михайло Миколайович, Михайло Миколайович, будь ласка, вам слово. Переходимо до

розгляду.

НОВІКОВ М.М. Дякую.

Колеги, я розпочну. Законопроект 2261 щодо самопредставництва в судовому процесі хоча і невеликий, але надійшло 25 пропозицій. Після 12 години був проведений підкомітет, ми обговорили в тому складі, який був присутній, ті пропозиції. Щодо змісту рекомендацій підкомітету я просив би надати слово Костіну Андрію Євгеновичу, оскільки він є і співавтором цього законопроекту і буде потенційно доповідачем у Верховній Раді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Дякую, колеги.

Тобто ми пройшли по всіх правках і пропонується, вам роздана вже порівняльна таблиця з правками. Я думаю, що, мабуть, доцільно буде пройтись по поправкам, чи є якісь там пропозиції, чи ні.

Правка 1 народного депутата Петьовки. Є він в залі? Немає. Ну, по суті своїй вона повертає норми трьох кодексів у той стан, в якому вони зараз існують. Тобто закон при підтримці цієї, при врахуванні цієї правки, ну, взагалі не буде мати сенсу. Тому була пропозиція відхилити. Є якісь зауваження щодо цього? Немає.

Правка друга народного депутата...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас же був підкомітет, я так розумію?

КОСТІН А.Є. Так-так, є висновок підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що, може, ви загальне щось скажете і потім до вас будуть питання і пропозиції? По правкам ви хочете?

КОСТИН А.Є. Ну, давайте, по правкам.

ВЛАСЕНКО С.В. Шановна пані голово, все правильно почали робити. Єдине що, прохання, просто короткий коментар правки. Ну, припустимо, Петьовка звужує можливості для самопредставництва.

КОСТИН А.Є. Да-да, добре.

ВЛАСЕНКО С.В. І пішли і далі тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, якщо б ми таким чином розглядали попередні законопроекти, це було б ваше зауваження, було б логічно. Але, оскільки ми жодного законопроекту таким чином не розглядали на комітеті, давайте все ж таки йти традиційним шляхом.

Тому, будь ласка, загальний висновок, Андрій Євгенович.

КОСТИН А.Є. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І потім до вас запитання, пропозиції. І повертаємося до тих правок, по яким є зауваження від членів комітету.

КОСТИН А.Є. Добре. Тоді пропонується врахувати частково правки народного депутата Цимбалюка. Це правка 2, 10-а та 18-а. Ну, вони, ви зрозуміли, три кодекси. Тобто по три правки від кожного по кожній ситуації. А? Частково тому, що в пункті 3 він пропонує прибрати слово "тощо", тобто підкомітет погодився з цим. Але в частині четвертій "тощо" залишилось. Тобто була така пропозиція підкомітету внести таким чином правку комітетську і в частині четвертій відповідно статей 56-ї ГПК, 58-ї ЦПК та 55-ї КАС також прибрати слово "тощо". Тобто чітко зазначити, що особа має діяти від імені юридичної особи в порядку самопредставництва відповідно до

закону, статуту, положення, трудового договору, контракту. І слово "тощо" прибрати.

Далі. Були враховані правки народного депутата Соболева - це правка 4, це правка 7 і це правка 12, да. Там мова іде про... Да, 15-а. Мова іде про те, щоб додати орган влади Автономної Республіки Крим, ну, у відповідних відмінках. В принципі, така ж сама правка і у народного депутата Цимбалюка. Дуже дякуємо за цю пропозицію. Такі правки також були... пропонуємо, да, врахувати.

По правкам народного депутата Соболева? Да, да. Ну, я маю на увазі, що пропонується врахувати правки народного депутата Соболева. Я просто говорю, що у народного депутата Цимбалюка, в його правках також зазначається про необхідність вказати про Автономну Республіку Крим. І також правки народного депутата Соболева, вони співпадають з позицією народного депутата Цимбалюка щодо прибрання слова "тощо" в відповідних статтях запропонованих Господарсько-процесуального, Цивільно-процесуального та Кодексу адміністративного судочинства.

Щодо інших правок - пропонується їх відхилити. Була правка від народних депутатів Констанкевич та Батенка: додати до переліку цих документів, на підставі яких особа може представляти юридичну особу, посадову інструкцію. Але вирішили, що це, ну, недоречно, немає сенсу.

Також запропонував комітет відхилити правки народного депутата Плачкової, вони носили технічний характер, тобто ми прийняли рішення, що, ну, це вони будуть зайвими, тому що питання вже вирішено відповідними статтями цих трьох кодексів, які регулюють питання того, якими документами представник має підтвердити свої повноваження.

Всі інші правки пропонується також відхилити. Я хотів би, мабуть, надати слово, у нас є автор правок Макаров Олег Анатолійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що якраз до вас будуть зараз запитання...

КОСТИН А.Є. Да. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І я думаю, може у Руслана Петровича будуть питання. Колеги, в кого є питання, пропозиції? Сергій Володимирович, ви мені не можете 283 правку, да, пробачити...

ВЛАСЕНКО С.В. Та, ні, питання в іншому. Я просто думаю, що нам... Я багато чого вам не можу пробачити, але то вже, Бог з ним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так то ж ваша правка.

ВЛАСЕНКО С.В. Яюсь розберемось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... 283-я.

ВЛАСЕНКО С.В. Яюсь розберемось. Я просто все-таки...

_____ . Це ви погрожуєте?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, ні, ні, ні, боронь Боже, я констатую. Насправді я би все-таки рекомендував повернутися, нам би всім було легше, і точно доповідачу було би легше, якби ми пройшлися по кожній правці, він би коротко пояснив, в чому суть правки, дуже коротко, бо насправді частину з них ми вже прокоментували. Але в мене, якщо ми питання зараз задаємо, в мене питання. Я бачу правки народного депутата Макарова О.А., і я би хотів зрозуміти мотиви відхилення по кожній правці окремо. Ну, для того, щоб зрозуміти, чого вона була відхилена підкомітетом.

От я ще раз, я би радив нам всім, якщо законопроект... я розумію, що якщо законопроект на 4 тисячі 528 правок, то це складніше робити, а коли законопроект на 25 правок, нам би легше було пробігтися по кожній правці,

коротко сказати, в чому сенс правки, чому відхилили, і нам би легше було під час голосування, бо, я так розумію, ми ж голосувати будемо за кожну правку окремо, а не скопом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми поставимо всі пропозиції на голосування. Як правило, ми голосуємо висновок, який нам дає підкомітет, і цю таблицю. Тому, колеги, ми в даному випадку можемо, звичайно... Я розумію, Сергій Володимирович, що засідання підкомітету було о 2 годині сьогодні, рівно година до цих пір, о 3 годині буде робоча зустріч з адвокатами і особами, які представляють незаконно засуджених. Тому, розуміючи, що підкомітет дуже намагається вкластись в часові межі, і кому було дуже цікаво, всі прийшли на підкомітет на 2 годину сьогодні і всі запитання задали там. Тому що ця вже булана підкомітеті.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви знаєте, пані голово, всім кому цікаво, всі прийшли на комітет і задають питання тут.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Так, правка народного депутата Макарова Олега Анатолійовича. Ми прийняли рішення її відхилити, тому що, на нашу думку, вона звужує можливості для використання штатних юристів юридичних осіб, тому що передбачає необхідність внесення всіх цих осіб до Єдиного державного реєстру. І ми розуміємо, що для великих юридичних осіб, яких можуть представляти там десятки юристів, ну, це може бути суттєвим ускладненням для виконання ними своїх повноважень.

Крім того, за деякими... Ми знаємо, що по деяких категоріях справ не тільки юристи можуть представляти інтереси тієї юридичної особи, в якій вони працюють, це можуть бути і інші спеціалісти. Це можуть бути

бухгалтери, економісти, фінансисти, тобто інші особи також, які пов'язані трудовими відносинами з цією юридичною особою. Тобто ми вирішили не звужувати ці можливості.

Чи будуть ще питання? Ну, якщо питань нема, тоді...

НІМЧЕНКО В.І. У мене єдине. Де оце джерело? Чому з'явився, цей закон, і чому він так "галопом біжить" по Верховній Раді, законопроект? Що за цим стоїть? Чи пов'язано це з тим, щоб підняти питання по монополії адвокатури, чи пов'язано це з іншими якимись? Чому таким він став актуальним, оцей законопроект, який уточнює, визначає представників на судовоговірні, представництво в судах та інше? Ви не можете мені сказати?

КОСТІН А.Є. Основна проблема, яка полягає в тому, що з 1 січня 2020 року, як це визначено в "Перехідних положеннях" до Конституції, будь-які державні органи, органи місцевого самоврядування зможуть представляти тільки адвокати як представники іншої особи. Ми розуміємо, що це може спричинити надмірне навантаження на бюджети. І, як вже зазначало Міністерство юстиції - у нас є, до речі, сьогодні перший заступник міністра юстиції, - ми мали цифру 10 тисяч судових справ тільки в Міністерстві юстиції щорічно, яких Міністерство юстиції... Чи можемо ми надати слово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я думаю, що ми Євгену Миколайовичу, до речі, дамо питання, хто так само виступить, да?

Доброго дня. Будь ласка, пан Євгеній.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Доброго дня! Горовець Євгеній, Міністерство юстиції, перший заступник міністра. Дякую за можливість висловитись.

Ми підтримуємо обговорюваний сьогодні законопроект, він є дуже корисним з огляду на положення Конституції, про які вже було згадано, згідно з якими з 1 січня, якщо ми нічого не змінимо, представництво

інтересів держави в судах зможуть здійснювати лише адвокати. І тут, очевидно, одразу не потрібно навіть вдаватися в глибокі розрахунки, виникне дуже серйозне навантаження на державний бюджет. Власне, це відповідь на питання, чому ми, як ви кажете так, галопам намагаємося вирішити цю проблему. Так, згоден, але наша мета цілком адекватна, нормальна і правильна, я вважаю. І потрібно її довести до логічного завершення.

В чому ще полягає проблематика. Коли ми кажемо про те, щоб адвокат представляв, в тому числі орган державної влади, фактично ми говоримо про загальну економію ресурсу. Тобто, коли того чи іншого суб'єкта представляє недосвідчена людина, не фахівець у галузі права, то, уможлядно, швидше за все, ця особа буде відволікати більші ресурси того самого суду, інших людей. Швидше за все, буде заподіяна якась шкода в тому чи іншому органі суб'єкту, інтереси якого представляють. І адвокат як людина, яка має фахові знання, покликана мінімізувати ці ризики, забезпечити швидке, якісне, правильне вирішення відповідного спору.

З органами державної влади виникає додатковий нюанс. Справа в тому, що коли ідеться про спір за участі органу державної влади, цей спір має джерелом ту чи іншу діяльність в рамках конкретного органу державної влади. І у нас виникне ситуація, що держава витрачає кошти на те, щоб той чи інший державний службовець забезпечував реалізацію певного процесу, який став підставою для певного судового спору, і одночасно витрачались кошти на адвоката, який, перш за все, спочатку має зрозуміти суть спору, підстави, з яких він виник, якими документами підтверджується позиція кожної сторони, і, таким чином, у нас виникнуть витрати, які не заміщують витрати держави на роботу певного державного службовця, а екстравитрати, тобто ті, які просто доповнюють і лягають додатковим тягарем на державний бюджет.

Причому з практики ми можемо чітко говорити, що в нинішній системі державний службовець, який володіє відповідною інформацією про той чи інший казус, який призвів до судового процесу, може адекватно

представити інтереси держави в суді, і роль адвоката в цій ситуації буде виглядати вторинною, фактично штучною. Тобто ми тільки через вимогу закону змушені звертатись до адвоката, не тому, що в органі державної влади, справді, є проблема в розумінні правової позиції, складнощі в застосуванні законодавства, аналіз фактичних матеріалів справи і інші, скажімо так, мотиви, через які взагалі фігура адвоката має те значення, яке воно посідає в розвинутому, цивілізованому суспільстві. А з огляду на те, що, скажімо так, в парадигмі, яку закладає норма "Прикінцевих положень" Конституції, ми матимемо лише однозначно мінус в загальному балансі, який виявлятиметься в часових додаткових витратах, їх також треба враховувати, однозначно у фінансових витратах, зумовлених необхідністю виплати гонорару адвоката, і ми не бачимо, на противагу цьому, якихось реальних переваг, бенефітів, які держава отримає, ми, звичайно, активно підтримуємо прийняття цього законопроекту.

На завершення скажу, що поправки, які були враховані, і позицію щодо відхилених поправок ми також підтримуємо, вважаємо, що була пророблена гарна робота. До речі, я хочу зробити таку ж ремарку, щодо пропозицій пана Макарова. Під певним кутом зору, логіка в них є, але ми їх не підтримуємо з тієї простої причини, що фактично ми породжуємо додатковий процес. Тобто коли ми найняли працівника і, можливо, вже завтра хотіли б, щоб він пішов до суду, ми не можемо цього зробити. Ми спочатку маємо піти до державного реєстратора і зареєструвати його як особу, яка представляє відповідний державний орган. Це викликає, знову ж таки, затримку, додаткові витрати. І фактично це, на нашу думку, не має сенсу. Тому що суд все одно може перевірити з першоджерел, тобто відповідно, наприклад, з трудового договору, чи є ця особа належним чином уповноважена.

Сенс Єдиного державного реєстру, нагадаю, щоб будь-яка третя особа, не взаємодіючи з конкретною особою, могла отримати інформацію і довіряти їй. Тобто, як правило, йдеться про осіб, які безпосередньо не взаємодіють.

Коли ми кажемо про судочинство, це знову ж таки ситуація, коли суд взаємодіє з учасниками процесу, безпосередньо може від них отримати відповідну інформацію. Тому ЄДР не потрібен йому як посередник в отриманні цієї інформації. Знову ж таки суспільство нестиме витрати, які необґрунтовані.

Крім того, враховуючи скільки представників, наприклад, лише у Мін'юсту, тобто це треба буде включати в ЄДР сотні осіб, їх дані, потім ще забезпечувати регулярну зміну, ще й гратися з графою "Наявність обмежень повноважень". Тому що знову ж таки там треба буде чітко виписувати так, щоб, не дай, Бог, потім цей представник не пішов і не уклав договір, а повноваження стосувалися виключно представництва в суді. А тут можуть бути помилки чи зловживання.

Тому з огляду на це все, поважаючи пана Макарова, ми вважаємо, що рішення підкомітету було правильне відхилити цю поправку. І з огляду на це просимо комітет схвалити запропоновану редакцію до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто хоче ще виступити? Питання, пропозиції? Руслан Петрович. А я думаю, що ми зараз проговоримо по питанням, мабуть, до пана Новікова і пана Костіна. А потім проголосуємо за порядок прийняття рішення. Або ми йдемо по правкам, або ми голосуємо за основу дану порівняльну таблицю і по тим правкам, по яких є заперечення, ми до них повертаємось.

Руслан Петрович. Потім Олег Анатолійович, так?

_____. Так. У мене є пропозиція якраз заслухати авторів пропозицій, щоб вони висловили свою точку зору, а вже потім перейдемо до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановна пані голово.

Я, шановні колеги, дуже швидко, коротко, бо, в принципі, я свою позицію висловлював і на минулому комітеті, і під час розгляду в першому читанні в сесійній залі.

Я хочу відштовхнутися від того, що сказав заступник міністра. Він сказав про те, що ми будемо жити в інших правових реаліях з 1 січня 2020 року, коли набуде чинності норма Конституції. І вона набуде чинності незалежно від нашого бажання її змінити, оскільки, ви знаєте, що є законопроект, який ми надіслали до Конституційного Суду, він вже повернувся з відповідним висновком, ми навіть його розглядали. Але це нічого не означає, тому що тільки у вигляді законопроекту ми маємо, і теоретично ми можемо допустити, що він стане частиною Конституції тільки не раніше, коли там, лютого місяця. Таким чином, ми матимемо правову ситуацію, в якій цей законопроект не відповідатиме Конституції України. Ну, ми це всі усвідомлюємо, я думаю. Ну, це моє враження, я ж нікому його не нав'язую. Я тоді говорив, що, навпаки, нам як правовому комітету варто було б звернути увагу на це. І тому я вніс, зокрема, правку, яка передбачає, щоб цей закон набув чинності одразу після того, як набуде відповідний закон про внесення змін до Конституції чинності, тоді буде сенс. Бо, я не знаю, який це період триватиме. Якщо це буде місяць - дай Бог, місяць, - а якщо це будуть місяці, якщо це будуть роки? І якщо ця норма буде неконституційна і хтось обов'язково на це зверне увагу, а я думаю, що багато адвокатів тільки і чекають цього моменту.

Тому я би все ж таки подумав над тим, щоб норму 25 правки врахувати. Але якщо ні, то я тоді утримаюсь при розгляді цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Євгенович хоче відповісти. Будь ласка.

КОСТИН А.Є. Дякую.

В процесуальному кодексі чітко розрізняють самопредставництво юридичної особи, інститут самопредставництва, інститут представництва. Тобто представником, за кодексами, представником іншої особи може бути тільки адвокат або законний представник, і це відповідає Конституції. І норма, яка вступить в дію з 1 січня 2020 року, вона вступить в дію, але ми говоримо про те, що представником буде адвокат, коли він представляє іншу особу. Інститут самопредставництва таким чином відрегульований в процесуальних кодексах, що він передбачає, через кого може бути здійснено самопредставництво юридичної особи. Тобто, на мій погляд, особа, яка працює, яка... і на погляд авторів законопроекту, яка працює в юридичній особі, пов'язана трудовими відносинами з юридичною особою, для неї виконання трудового обов'язку представляти цю особу в суді не є представництвом іншої особи, а вміщується в поняття самопредставництва. Ну, це така дискусія, яку можна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так само хочу повторитися. Ми, дійсно, вже на одному з комітетів про це говорили. Все ж таки цей законопроект, оскільки я так само є тут із співавторів законопроекту, цей законопроект не стільки стосується змін до Конституції і адвокатської монополії, яка закріплена в Конституції, скільки розуміння інституції самопредставництва. Тому що ми знаємо, що в Кримінальному процесуальному кодексі термін "самопредставництво" прозвучав. Тому абсолютно логічно, доречно все ж таки поширити цю інституцію і на інші процесуальні кодекси.

Тому я не робила б все ж таки заяв, що це суперечить Конституції, оскільки вже цей термін і існує в КПК, і ми все ж таки говоримо про термін і інституцію, і механізм самопредставництва.

Будь ласка, Олег Анатолійович хотів виступити.

_____ . Я дозволю собі прокоментувати. Колеги, я з повним розумінням того, про що Руслан Петрович говорить. Але сама норма, яка регулює представництво особи в суді, - це норма, стаття Конституції 131-2. І вона говорить саме про представництво іншої особи, яка зараз може здійснюватись тільки адвокатом. Норми "Перехідних положень", їхня суть, це лише шлях впровадження норми Конституції 131-2. І ми пам'ятаємо, що впровадження цієї норми відбувалось протягом кількох років поступово.

Тобто розглядати норму, про яку говорить Руслан Петрович, як окрему, абсолютно автономну, яка не прив'язана до основної норми 131-2, ну, я думаю, що це не дуже коректно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка. А потім Олег Анатолійович.

_____ . Я просто вже завершити дискусію. Дивіться, пане Руслане, логіка у ваших словах була б тоді, якщо у нас, крім того, що є фраза "представництво інтересів держав виключно адвокатами" 1 січня, була ще норма, що участь у судовому процесі дозволяється виключно через адвоката. Тоді б ваша позиція була бездоганна. Але у нас же не працює модель, що я не можу самостійно, як, наприклад, позивач, брати участь у судовому процесі. Правильно? Право на правову допомогу, правничу допомогу – це моє право, я можу ним скористатися, можу не скористатися. Тобто ми працюємо в такій парадигмі.

Альтернативною парадигмою, звісно, може бути, якщо б ми вирішили як держава, що взагалі не потрібно допускати просто особу без участі адвоката. Ця в теорії модель також має право на існування, але ми принаймні про неї наразі не говоримо.

Отже, ми чітко визнаємо, що самопредставництво будь-якої особи: фізичної, юридичної – можливе. Якщо ми визнаємо це право за будь-якою фізичною, юридичною особою, ми вимушені визнати, що це право є і в

держави, в органу державної влади.

Відповідно слово "представництво органів державної влади" - це справді лише представництво, коли ви вирішили, що вам потрібен відповідно представник і ви цим користуєтесь. І отже, в цій моделі інститут самопредставництва однозначно має право на існування, і мусить існувати, і нашим законопроектом ми регулюємо лише межі розуміння, в держави є таке право визначити, що вона на конкретному етапі розвитку розуміє під самопредставництвом. Так, ми його розширюємо порівняно з тим, що маємо наразі як статус-кво.

Отже, з цієї точки зору, на нашу думку, не може йтися про те, що наш законопроект порушує Конституцію і обмежує відповідні права.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. 30 секунд, бо я точно не хочу дискутувати.

Думаю, що цю дискусію розсудить Конституційний Суд, якщо ви дозволите, це буде справедливо. Інша справа, якщо б уряд по-іншому читав цю норму, то я не думаю, що кожне міністерство і уряд кількох років, по-моєму, два роки підряд, готувався б до цього моменту, в тому числі заощаджуючи певні ресурси на представництво і так далі. Якщо б по-іншому вони все бачили, то, напевно, вони б дещо по-іншому і сприймали цю норму, а вони її сприймали саме так, як я про це і кажу.

Дякую. На цьому дискусію прошу закінчити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Петрович.

Будь ласка, Олеже Анатолійовичу.

МАКАРОВ О.А. Колеги, у нас є, що я почув від представників, які виступали на обґрунтування того, що цей законопроект треба прийняти

найближчим часом і терміново,. Я почув, що у нас наступає 1 січня, у нас станеться якийсь Армагеддон, тому що буде діяти частина четверта статті 132-2, в якій написано "виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення". Замість того, щоб до цього підготуватися і Міністерству юстиції, і всім іншим, що ми робимо, ми починаємо розширювати, згадали, що є представництво і самопредставництво, і тепер ми починаємо законодавчим чином розширювати науковий законодавчий термін "самопредставництво". Ну, я не знаю, чи коректно буде порівнювати, давайте законодавчо бабусю визнаємо дідусем - і у нас вирішиться якесь питання політичне. Так не можна. У нас є представництво і самопредставництво. У нас руку ногою назвати не можна, бо це всі знають, що рука – це рука, а нога – це нога. Тому представництво – це представництво, а самопредставництво – це самопредставництво. Ну, ми візьмемо там будь-який з кодексів процесуальних, я зачитую: "Сторона, третя особа, а також особа, якій законом надано право звертатись до суду в інтересах іншої особи, може брати участь в судовому процесі особисто (самопредставництво) та через представника". Таким чином, самостійна участь в судовому процесі є самопредставництвом.

Тобто, що таке самопредставництво для фізичної особи і для громадянина: він іде і сам себе представляє. А з юридичною особою як бути в такій ситуації? Юридична особа... Беремо Цивільний кодекс відкриваємо, статтю 92 Цивільного кодексу, і читаємо: "Набуває цивільних прав і обов'язків, здійснює їх через свої органи, які діють відповідно до установчих документів та закону". Ну, давайте тепер тоді "орган" слово будемо тлумачити, органом назвемо трудовий колектив, будь-якого працівника. А? Та, або тощо і інша особа - все щоб воно туди попало.

Чинне законодавство цих працівників, співробітників до органу, юридичну особу, не відносить. Таким чином, якщо працівник буде приходити, то він що нам буде показувати? довіреність, чи статут, чи положення, чи трудовий договір? Що він буде показувати суду?

_____ . Посвідчення.

МАКАРОВ О.А. Посвідчення буде показувати, правильно. І статут засвідчений, в якому буде написано, що будь-яка особа, співробітник юридичної особи, юридичного відділу, значить, наказ про зарахування на роботу – це для того, щоб його допустили до суду.

Тобто я розумію, цілком розділяю занепокоєння Міністерства юстиції і всіх інших, що зараз щось відбудеться таке незрозуміле і зупиняться всі держані установи, які там прочитали за 3 тижні до Нового року, що нарешті у нас є стаття 132-1 - і давайте тепер назвемо представництво самопредставництвом.

І як тільки людина дає довіреність туди, співробітник, в якого буде написано, чи може він укласти мирову угоду, чи може він збільшувати обсяг позивних вимог, чи може він визнавати позов, бо без цього ж його не пустять, бо він зараз там понавизнає від імені державних монополій чи ще когось, значить, в довіреність йому написали, який обсяг і в якій справі він має право брати участь, то тепер такої довіреності не буде. А як тільки вона буде – це значить, чисто представництво, і нічого іншого тут не протлумачити. Це ніяке не самопредставництво, як тільки довіреність з'являється. Тут давайте підручник будь-який з цивільного права візьміть, у нас цивілістів половина сидить зі ступенями. Значить, як тільки з'являється довіреність – це точно у нас представництво.

Представництво, відкриваємо статтю 131 з позначкою 2 Конституції, читаю - і цей закон ніяк не працює. Давайте викручуватись через самопредставництво. Значить, що у нас написано: трудовий договір. Людина має трудовий договір і має право представляти, в трудовому договорі має написано: представляти, умовно кажучи, "Нафтогаз". У будь-якій справі чи у справі одній? Це, значить, кожному треба новий трудовий договір писати, бо людина потім...

_____ . (Не чути)

МАКАРОВ О.А. Конечно. І людина потім буде з 10 трудовими договорами, наказами зарахування ходити, і туди буде Армагеддон в суді, от тоді буде Армагеддон, а не зараз із-за того, що ви статтю 131 з позначкою 2 прочитали.

Тобто подумайте ті, хто ходив в процеси, ті, хто судив, ті, хто писав кодекси, що буде після того, як ми приймемо цей законопроект, як його виконувати. З інструкцією ходити, зі статутом, з наказом про зарахування і з договором? А якщо співробітник у тому самому "Нафтогазі" піде не в ту справу... ще, мабуть, й наказ про те, що ти саме в цю справу підеш. Тобто відбудеться просто колапс і сміх, як це кажуть, "на сміх курям" відбудеться ситуація.

Якщо Міністерство юстиції не видасть якусь інструкцію з великої літери, не назве її Конституцією і не скаже, що саме от тепер так треба діяти всім. Я жартую, вибачте, спеціально іронізую, я не хочу нікого образи, з великою повагою кажу.

Тобто в цій ситуації після прийняття цього закону треба буде ще якимось чином виходити, через зміну, мабуть, у Цивільний кодекс, через зміну до процесуальних кодексів, через зміну до доктрини, до підручників усіх і до розуміння всіх професорів, викладачів, що таке представництво, а що таке самопредставництво, і як це відбувається в суді.

Тому я вважаю, що нам цього, що ми зараз запропонували, мало. Єдиний вихід у цій ситуації, я дуже перейнявся проблемою, яка виникла у нас, дуже перейнявся, і думав, яким чином вийти з цієї ситуації? І тоді я знайшов... думаю, що ми знайшли з колегами цей вихід, що можуть бути ті особи, які є в реєстрі, як ми записуємо, спеціальному.

Тому ми зараз вирішуємо питання там районної ради, сільської ради, там один чи два юристи, можна їх внести в реєстр. Там те саме виникає

питання з обсягом повноважень, я розумію, але й не треба носити з собою договір, достатньо виписки з реєстру. А "Нафтогаз" там, чи там "Енергоатом" нехай наймають адвокатів, і нічого страшного немає в тому, що адвокатські фірми, частина з яких буде складатися з бувших співробітників, або там до кінця не врегульовано: співробітники, чи може адвокат ще бути в трудовому договорі з підприємствами. Там такі юридичні особи, органи управління, як міністерства, міські державні... обласні, вибачте, державні адміністрації повинні наймати адвокатів і отримувати професійну, хочу звернути увагу, правничу допомогу. Не просто правничу допомогу, а професійну правничу допомогу, згідно статті 131 з позначкою 2.

Тому я вважаю, що цей законопроект недосконалий. Ми намагались його зробити більш досконалим, на жаль, тижня, як ви нам надали часу, не вистачило для авторського колективу, щоб щось запропонувати. Моя правка не проходить, я розумію, що вона не вирішує всі питання, але частково могла би вирішити. Тому мені здається, що зараз ми ідемо кудись туди, що незрозуміло, і будемо отримувати досить багато дзвінків, запитань, а може, і проклять від суддів, адвокатів, представників і самопредставників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже Анатолійовичу, оскільки ми знаходимося в процесі підготовки до другого читання, яка пропозиція від вас?

МАКАРОВ О.А. Моя пропозиція викладена в моїй правці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто підтримати. Це на підтримку вашої правки. Мені на голосування поставити її? Добре.

Я бачила, що Андрій Євгенович хоче відповісти, ні?

КОСТІН А.Є. По-перше, я з всією повагою до Олега Анатолійовича, я

не думаю, що буде якийсь колапс, якщо буде... а, Армагеддон, о'кей, не буде армагеддону, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви знаєте, а ви так просто... Я перепрошую, ви так виступали, я думаю, що ви запропонуєте повернути розробникам на доопрацювання. Знаєте, тому я так і натякала: на підтвердження правки – так на підтвердження правки.

_____ . А на другому читанні не можна повертати, при всій повазі до... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КОСТИН А.Є. Я все ж таки вважаю, що ніякого Армагеддону не відбудеться. І ті представники юридичних осіб, як публічного права, так і приватного права, вони професійно підготовлені. Ми прибираємо можливість будь-кому представляти інтереси юридичних осіб – і це є найголовнішим. І як органи державної влади, органи самоврядування, вони відповідають за якість, в тому числі і представництво інтересів держави та органів місцевого самоврядування в судах, тому там підбирають професійно підготовлених людей. Ми можемо сперечатися про якість цих спеціалістів, але ми можемо таким же чином сперечатись про якість роботи адвокатів.

І я як особа, яка працювала в органах адвокатського самоврядування 7 років, я не ідеалізую якість роботи наших адвокатів. Да, є багато дуже якісних, добрих адвокатів, але є і адвокати, яким ще вчитися, і в тому числі і з точки зору норм професійної етики. Але і особи приватного права, зрозумійте, якщо особа є власником бізнесу, то особа буде зацікавлена в тому, щоби і її інтереси в судах представляв такий спеціаліст, такий професійно підготовлений спеціаліст, який буде, дійсно, захищати інтереси цієї юридичної особи.

Розширюючи поняття "самопредставництво" ми, по-перше, надаємо вибір юридичним особам, чи представляти себе самостійно в суді, не тільки через керівника, але і через штатного працівника, або наймати адвоката.

І я розумію таким чином, що юридичні особи як приватного права, так і державного органу, і органу місцевого самоврядування, будуть користатися в тому числі і правничою допомогою адвокатів, але лише в тих розмірах, в тих випадках, коли це буде вирішено ними як оптимально і ефективно. Тому я не думаю, що будь-який Армагеддон настане, тобто не бачу я для цього підстав.

І ще хотів би додати, у нас виникла така пропозиція дещо змінити в назві законопроекту, тобто технічно переставити слова таким чином, щоб переставити слово "в суді". Я поспробую під стенограму зачитати. Тобто назву закону пропонується викласти наступним чином: Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення можливостей самопредставництва в суді – далі, - органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб незалежно від порядку їх створення". Для того, щоб назва виглядала більш коректно.

МАКАРОВ О.А. Андрій Євгенович, скажіть мені, будь ласка, я, дійсно, не розумію: довіреність треба буде там подавати юристу, який працює... Скільки там у "Нафтогазі" юристів? Мабуть, чоловік 50. От 49 юристу штатному треба буде подавати?

ВЛАСЕНКО С.В. Андрій Анатолійович, є ширше питання. Вносяться цим законопроектом зміни до статусу представника і самопредставництва, інститут створюється самопредставництва, але при цьому жодних змін у перелік документів, які підтверджують повноваження цього самого представника, не вноситься.

У нас є 60 стаття, яка говорить, що... Тобто, як це все відбувається в

суді - це для Міністерства юстиції, яке, напевно, в судах не було ніколи, - коли ти приходиш, в суді перше, що тебе питають: "Дай документ, який підтверджує твої повноваження". Який документ буде подавати самопредставник - статут? На якій підставі він статут подає? Контракт? А на якій підставі він контракт подає? В 60 статтю ж не внесли зміни. А 60 стаття нам говорить: "Документи, які підтверджують повноваження представника та інших учасників процесу". І тому буде колапс, про який говорить Андрій Анатолійович, бо у нас в одній статті записано...

_____ . Армагеддон.

ВЛАСЕНКО С.В. Армагеддон. Да, мне "коллапс" больше нравится.

Тобто в одній статті написано одне, а в другій статті написано абсолютно інше. І коли він прийде і йому скажуть: "А дай документ". А він скаже: "У мене немає свідоцтва про народження (яке нам зараз говорить 60 стаття) і в мене немає довіреності. - Так, дядя, йди звідси тоді, тоді ти хто, хто ти в процесі?".

_____ . Самопредставник.

ВЛАСЕНКО С.В. А самопредставник на підставі чого?.

КОСТІН А.Є. Ну, по-перше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Євгенович, а потім Василь Іванович хоче висловитися ще, а потім, да, пан Демченко.

КОСТІН А.Є. По-перше, поняття самопредставництва саме було введено в процесуальних кодексах 16-го року саме для того, щоб розрізнити оце самопредставництво із представництвом, яке може відбуватися тільки за

допомогою адвоката.

Щодо документів, які буде представляти особа, я думаю, що є загальна норма статті 60, яка передбачає...

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

КОСТІН А.Є. Я знаю. Давайте. Давайте... Свідоцтво про народження надає законний представник, ви знаєте, да? Я думаю, що ви знаєте і всі знають, тут професійна собралась спільнота.

ВЛАСЕНКО С.В. А що він тоді буде давати?

КОСТІН А.Є. Довіреність.

(Загальна дискусія)

_____. Можна під стенограму, Олег Анатолійович, під стенограму.

МАКАРОВ О.А. Дайте мені відповідь: довіреність, в вашому розумінні, довіреність треба буде надавати чи ні?

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо коротко, якщо дозволите. У нас уже була в історії така ситуація, коли, якщо людина представляла юридичну особу на підставі повноважень, передбачених статутом, він завжди приносив 2 документи: перше – статут; і наказ про його призначення. І тоді зрозуміло, що він за статутом представляє юридичну особу, і це очевидно. Але оскільки тоді, в 16-му році, вбили цю історію і сказали, що тільки адвокати, то залишили два документи, які підтверджують повноваження представника-адвоката в суді. Це свідоцтво про народження для законних представників і довіреність для адвоката. І для адвоката там в четвертій частині розписано,

що може бути або довіреність, або договір.

Тому треба, якщо уже я, погоджуючись з усім, що сказав Руслан Петрович щодо сумнівності з конституційної точки зору, але якщо навіть це вже робити, то треба вносити зміни в статтю 60 і додавати розділ для самопредставництва, перелік документів, якими підтверджується повноваження особи, яка є саме представником. КПК не зовсім доречно, шановна пані голово. Тому що зазвичай, не зважаючи на те, що у нас є теоретична можливість притягнення до кримінальної відповідальності юридичних осіб, але у КПК це фізичні особи. І коли самопредставництво фізичної особи...

_____. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, так зрозуміло, там інший процес, інший процес, інший статус учасників. Тому тут неможлива аналогія права, неможлива. Тому що різний процес, різні принципи процесу і так далі.

Тому, може, ми зробили б простіше. Дивіться, у нас є тиждень ще, ну, тиждень чи 4 дні, припустимо. Я би зараз уклінно звернувся до підкомітету. Не за годину з 2-ї до 3-ї швиденько переглянули одним оком і так далі. А вже виникли питання, на які необхідні відповіді.

_____. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Звичайно, будь ласка. Але... Я закінчу і ви відповісте. Дякую.

Так все-таки повернути підкомітету, отримати законопроект, який принаймні хоча б мінімально закриває ті дірки, про які вже сказали. А далі вже якось дивитися, як голосувати за нього. Звичайно, до понеділка, немає жодних питань. Ми розуміємо, що на наступному тижні це треба проголосувати. А логіку розуміємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто сам законопроект ви підтримуєте? Тому що тоді, коли я говорила повернути, я мала на увазі повторне друге читання. Пам'ятаєте, попередній комітет з іншим законопроектом, коли дуже хотіли повернути законопроект на перше читання?

ВЛАСЕНКО С.В. Ірина Валентинівна, проблема...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, я про інше питаю. Я питаю про сам законопроект. Ви підтримуєте ідею? Тому що, якщо ми повертаємо на підкомітет, це означає, що сама ідея, сама модель концептуальна підтримана чи ні? От мені просто цікаво...

ВЛАСЕНКО С.В. Не зовсім так. Дивіться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді сенс повертати на підкомітет?

ВЛАСЕНКО С.В. Так для того, щоб, дивіться, у нас виникли питання, на які, можливо, Михайло Миколайович зараз дасть відповідь, але відповідь на які я поки що не бачу. Можливо, він дасть відповідь на ці питання одразу. Але якщо така відповідь чітка і зрозуміла для всіх не пролунає, нам треба оце доопрацьовувати, уже це ж очевидно. І це не повторне друге читання, це підготовка до другого читання в рамках роботи комітету зараз. Якщо ми винесемо це в зал і зал це відправить на повторне друге, то зрозуміло, що до 1 січня ніхто це не проголосує, і у нас, я розумію політично проблему, яка виникає, я розумію.

Я кажу ще раз, я до цього ставлюся так само, як Руслан Петрович, але проблему, яка виникає, я розумію. Тому я би запропонував все-таки сьогодні відтермінувати голосування, надати можливість підкомітету попрацювати, якщо Михайло Миколайович зараз не зробить чудо, і відтак, повернутися до

голосування до понеділка або в понеділок, ну, я розумію, до початку реально наступного тижня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені була цікава просто взагалі ідея підтримки-непідтримки, а вже механізми, якими можна підтримувати або не підтримувати, ми ж розуміємо, що ці механізми, ці шляхи можуть бути різними.

Будь ласка, Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Шановні колеги, до мене зверталися як судді. А, дійсно, я, навіть будучи депутатом, я є суддя у відставці, в залежності від того, що адвокат складає свої повноваження, зупиняє свою діяльність...

_____ . Зупиняє. Зупиняє.

НОВІКОВ М.М. Зупиняють свою діяльність. Я не зупиняю свій статус судді у відставці. Я залишаюсь суддею у відставці, навіть будучи... (*Шум у залі*) В мене немає діяльності, а є статус. Тому правильно було звернення до мене... Ви зупиняєте діяльність.

Дивіться, шановні, на моє переконання, тут є підміна понять у наших опонентів. Справа в тому, що, навіть якщо ми беремо посилення опонентів редакції законопроекту, мається на увазі підготовленого підкомітетом, навіть керівник підприємства, представляючи юридичну особу, діє від імені, а не діє сам від себе. Він діє від імені, він уповноважений представляти. Тому люба особа, яка представляє юридичну особу, вона діє від імені юридичної особи, а не діє сама від себе. І тому, яким чином воно буде оформлено, воно може бути визначено: перше - відносно державних органів це буде визначено законом і, можливо, є положення; відносно юридичних осіб недержавних органів, вони визначаються статутом, де визначається повноваження особи, яка представляє, і вона може бути визначена, як тут правильно зазначено,

статутом, положенням, кщо це є структурний підрозділ, що вона може представляти юридичну особу. Мається на увазі коло осіб, воно не виходить за межі юридичної особи, воно входить в саму юридичну особу, оце є самопредставництво, бо люба особа, яка представляє юридичну особу, вона діє від імені юридичної особи, від імені... *(Шум у залі)*

Від імені. Ще раз... Та як завгодно! Але, в будь-якому випадку, ще раз кажу, тут головне те, що ми зазначаємо, що надаємо можливість юридичній особі визначити, розширити коло осіб і визначити, конкретизувати коло осіб, які можуть діяти від імені юридичної особи, будучи самою частиною цієї юридичної особи. Це не зовнішня особа, яка є представником, є представництво, а це є внутрішня особа, так.

Будь ласка, можете... *(Шум у залі)*

Тому, я ще раз кажу, якщо ви звернете увагу, тут, ще раз, навіть керівник діє від імені юридичної особи.

_____ . Через.

НОВІКОВ М.М. Добре, "через", хорошо. Ми можемо замінити це слово, "Уповноважена особа...", "юридична особа, незалежно від порядку її створення, бере участь у справі через керівника, члена виконавчого органу, іншу особу (ще раз, іншу... дійсно, можна доопрацювати), іншу особу, уповноважену відповідно до закону, статуту, трудового договору". Все. І на цьому ставимо крапку велику ще раз. Повноваження особи підтверджується, особа підтверджує, що це саме вона, і ті документи, паспорт, і ті документи, паспорт...

_____ . І?

НОВІКОВ М.М. І документ, який передбачає, що його... документ, що підтверджує його... наказ, який підтверджує його посадове становище, і

документ, який передбачає, що саме ця особа з цим посадовим становищем має право представляти з певним колом повноважень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, а можна, дам я слово? Василь Іванович, потім Сергій Олексійович, потім Роман Вячеславович, а потім Сергій Володимирович.

НІМЧЕНКО В.І. Доброго дня, шановні колеги. Я хочу нагадати, що ми є Комітет правової політики і тому перше, що я, те, що я тут почув тиради з боку заступника міністра юстиції, це хорошо, що вони знають теоретичні викладки, в тому числі і про самопредставництво в суді, яке вообщє-то в теорії, не знаю на сьогоднішній день, оскільки існує з 16-го року.

Але хвилює інше питання. Інститут самопредставництва стосовно людей. Чи що отут зініційовано? Ви знаєте, що з нового року чи уже представництво, самопредставництво людей, починаючи і з апеляції, і далі, і все інше, людина зможе вибрати собі свого захисника чи ні? Ніхто не думав про те, що в людей немає чим платити за те, щоб мати доступ до правосуддя на сьогоднішній день.

Ми, законодавці, придумали оці всі терміни і всі грошові стягнення з людини, в тому числі так звані судові витрати. І оце ми повинні дивитись в комплексі. Ви ж тут пишете і просите, і тут доказуєте про те, що, ви бачите, державі в карман лізуть адвокати, коли представляють інтереси в судах. Та суд то арбітр, на те і поставлений, щоб там працювали професіонали. Це перше.

Друге. Якщо ми ведемо мову про те, щоб не платити зайві кошти з бюджету, ви вдумайтесь, про що веде мову представник Мін'юсту. Я хотів би чути, щоб тут звучало про правосуддя, доступ до правосуддя і законність прийнятих рішень, які б зобов'язували ці юридичні особи, про які ви кажете, органи влади, працювати в правовому полі і на законних підставах, і тоді не буде справ в суді.

А тепер я вам відповім друге, щоб ви розуміли, в Міністерстві юстиції, що якщо адвокати захочуть, то вони через позивачів, тому що позивач, у якого буде адвокат, платить адвокату, а вони вправі стягнути з відповідача, хто є відповідачем по справі, якщо вони виграють справу. А по логіці, ми бачимо, що масові програші ідуть з боку органів влади. І тому вести мову... тут ще fifty-fifty, де більше буде втрачати держава. Це перше.

Я хотів би, що все-таки ми підходили комплексно. Я думаю, що ви сейчас не відповісте на запитання, а як же, що, над чим працює Міністерство юстиції - це ваша пряма обов'язність. Ви ж не лише представляєте Кабінет Міністрів в силу свого положення про Кабінет Міністрів. Почитайте, які ваші завдання, Міністерства юстиції. Що конкретно зроблено в цьому напрямку, стосовно доступу громадян до захисту і до самозахисту через статтю 55 Конституції? І ув'язувать это якраз із цим і потрібно. Подивіться, там іде питання про територіальні громади і іде питання про те, що територіальні громади повинні вміти захищатись. Через статтю навіть 7 Конституції гарантовано природне право.

І останнє, що я хотів би, що коли ми вводимо взагалі інститут самопредставництва – це абсолютно новий суб'єкт в судових розглядах справи, абсолютно новий, тому що 2 роки – це не термін. Ви розумієте, ви знаєте, скільки ми клигаємо на деяких термінах, які так, до речі, і не прижилися у нас?

І тому я хотів би, якщо ви виводите самопредставництво, дайте йому унормовану базу його діяльності, тобто, як він може виступати як суб'єкт, повноправний суб'єкт в суді. Який це його повинен бути статус, яким документом визначатися? Це не йде питання що він призовник по закону, батько там чи мати представляють свою дитину, будемо так, образно кажучи. А це повинно бути виписано, про що колеги тут казали, про те, як він зайде в суд. Ви ж знаєте на сьогоднішній день, коли зробили 4 етапи для того, щоб зайти в зал суду, по розгляду справи по суті надо пройти підготовчу, надо написати заперечення, а на заперечення надо написати заперечення, ви ж це

знаєте.

І тому я хотів би, щоб коли в ідете от з такими законопроектами і їх продавлюєте, я відповідаю за свої слова, і ви їх продавлюєте, користуєтесь тим, що ви маєте більшість, в тому числі і в цьому комітеті, я думаю, що, мабуть, ви цю місію тоже тут несете. Я хотів би, щоб продавлювали законні підстави, законопроект, який узгоджується з Конституцією. У нас Конституція розглядається, і наскільки я пам'ятаю, там є застереження, там є застереження, там, де йде питання про монополію адвокатури.

_____ . Там немає.

НІМЧЕНКО В.І. Почитайте уважно. От і всі питання. Ще не розглянуто в Конституційному Суді, ще немає рішення, ще нема зміни до закону, а ми вже стоїмо з ... а де теля? От про що іде мова.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, мабуть, Євген Миколайович щось хоче сказати, да? Тут його згадували декілька разів. Але безпосередньо в прив'язці до законопроекту.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Да, я якраз хотів, у нас.... нерв дискусії, і головна проблема, яка була озвучена, які ж документи будуть підтверджувати у випадку самопредставництва. Лунають слова "Армагеддон" і "колапс", так?

За логікою пана Олега, і підтримано паном Сергієм, колапс уже стався...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, облради і виконкоми вже дзвонять і дякують, що ми законопроект цей прийняли в першому читанні, я вам хочу сказати, тому там Армагеддон, якщо ми його не приймемо.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Дивіться, я вам зачитую... *(Шум у залі)*

Дивіться, тут можна говорити абстрактно, що є певний, можливо, недолік в процесуальних кодексах. Наразі самопредставництво врегульовано, якщо брати ГПК, це частина третя статті 56, яка каже, що юридична особа бере участь у справі через свого керівника або члена виконавчого органу, уповноваженого діяти від її імені відповідно до закону, статуту, положення – самопредставництво юрособи. Положення наступної статті, яку ви цитували, що повноваження представника підтверджуються довіреністю, так, і для опікуна – свідоцтвом про народження. За вашою логікою виходить самопредставництво наразі в нас на практиці неможливе, так? Тому що навіть зараз керівник не може показати статут і підтвердити свої повноваження, за вашою логікою. Бо ж немає відповідної статті.

А я вам заперечую, що на практиці це нормально працює, певною мірою за умовчанням, то цієї норми достатньо. Вона вказує підстави, якщо керівник приходить, показує статут або положення...

_____. А можна уточнити, що таке "закон працює за умовчанням"?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Ні, ну, скажіть, будь ласка, зараз, якщо керівник юридичної особи прийде до суду, то на якій підставі суддя має йому відмовити в участі у справі?

_____ наказ про призначення.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Ну, чудово, тобто це працює. Правильно?

_____ . Керівник. А якщо це юрист, юрист юрвідділу, в якому 80...

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Чудово. Розібралися. Да, тобто наразі навіть за відсутності прямої норми, яка регулює самопредставництво, працює, надають статут або положення плюс паспорт і воно працює.

Наша норма розширює і справді зможе і працівник. І в такому випадку, на нашу думку, підтвердженням повноважень буде трудовий договір. Те, що ви казали знову ж таки, що, який це буде трудовий договір, хто там пише, ця проблема є і наразі в представництві з участю адвоката. Приносять договір про надання правової допомоги, він може бути абстрактний – право адвокату представляти в усіх судових справах – один варіант. Може бути конкретний на конкретну справу. Участь адвоката у справі за позовом Іванова до Петрова. Суд кожного разу ad hoc з'ясовує, які ці повноваження.

Ваша модель, яку ви запропонували, внести в ЄДР, вона якраз має основну ваду, що у вас немає гнучкості, ви не можете змінити і вписати в обмеженнях повноваження, що він, виявляється, має право діяти в справі за позовом умовно "Нафтогазу" до Петрова, так? Це взагалі немислимо. Тобто ваш варіант якраз гірший.

В нашому випадку залежно від того, яка це юрособа, які в неї представники, будуть 2 моделі, як на мене, працювати. Особа, яка фахова як представник, працівник, буде отримувати ще за все трудовий договір з абстрактним повноваженням на ведення всіх справ. Якщо там буде відрізняться, то в мене перша робоча модель, яку відразу можу запропонувати, буде подаватися трудовий договір, який містить загальне визначення.

_____. *(Не чути)*

ГОРОВЕЦЬ Є.М. А це не має значення. Головне, щоб... Може бути, згоден, абсолютно. А яка проблема, якщо це дозволено? І, наприклад, щоб не укладати кілька трудових договорів, представник може оформляти додатковою угодою. Це часто роблять і адвокати, маючи абстрактний

рамковий договір про надання правової допомоги, а додатковими угодами на конкретну справу заводити. Тобто це питання операційне, технічне, яке буде вирішуватись в робочому порядку. Немає можливості написати ідеальний закон, завжди є якісь лакуни і прогалини, але практика це все вирішить.

І, на мою думку, ті питання, які ви піднімаєте, справді, з точки зору, умовно кажучи, такої юридичної пуристки, справді, має право на існування. Але з точки зору реальної проблеми, ту проблему, яку ми вирішуємо, вона набагато більша, ніж ті проблеми, які можуть теоретично виникнути.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. питання, бо він 20 років проходив суди і він знає, що це таке.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Я 10 років проходив в суді, і я також маю право сказати.

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, ви, я бачу....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я думаю, що ми не будемо цим хизуватись, хто скільки років проходив. Це питання, про що я питала: підтримки моделі, це про підтримку чи непідтримку концептуально моделі.

Зараз Роман... Ні, зараз Сергій Олексійович, потім – Роман Вячеславович, потім – Сергій Володимирович, а потім - Микола Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дуже дякую.

Спочатку, колеги, я хотів спочатку задати питання, а потім зрозумів, що сенсу немає задавати питання, у кожного своя думка, ми всі тут грамотні особи. Тому я, напевно, просто скажу свою думку щодо... Я думаю, це буде більш правильним.

Хочу сказати щодо документів, які підтверджують повноваження представника або, давайте так визначати, самопредставника, оскільки це ми визначаємо як дві різні особи. Щодо документів, які підтверджують повноваження представників (стаття 60), повністю згодний, там визначено перелік документів. І хочу зазначити, що стаття 60 стосується виключно представників. Вона не розповсюджується на самопредставників.

ВЛАСЕНКО С.В. Та інших учасників процесу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Сергію, Сергію, неправильне трактування, на мою думку. Чому? Тому що, зацитую: "повноваження представників сторін та інших учасників". Тобто це представників сторін та представників інших учасників справи мають бути підтверджені такими документами. Тут не йде мова про самопредставників, лише представників.

ВЛАСЕНКО С.В. А какой статей установлено документи.....

ДЕМЧЕНКО С.О. Я, як просив і до інших, то прошу і до себе, давайте так, я...

ВЛАСЕНКО С.В. Вибач.

ДЕМЧЕНКО С.О. Якщо можна, да, а потім, якщо є цікавість, я на питання відповім. Це щодо цього питання.

Щодо того, якими документами самопредставники. На мою думку, я підтверджую там в частині позицію представника Міністерства юстиції, що і діюча практика, і відповідна зараз у нас норма, яку ми маємо в законопроекті, ну, поки що не норма, проект норми, вона передбачає посилку на документи чітко визначені, або це закон, або це статут, або це положення, або це трудовий договір, контракт. Я вважаю, що, як і по сьогоднішній день,

керівники підприємств, коли приходили до судів, надавали... правильно, вони надавали свої документи, підтверджуючі особу, паспорт і документи, підтверджуючі повноваження. Але, разом з тим, вони надавали також витяг з реєстру, оскільки їхні повноваження мають бути внесені як керівників до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. У даному випадку все буде так само, але не буде витягу з реєстру щодо осіб, які не є керівниками. Тобто, якщо це є працівник, то це буде або трудовий контракт, або договір трудовий, або положення, або статут відповідно, де буде визначена ця особа, її повноваження.

_____. *(Не чути)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Ще раз?

_____. *(Не чути)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Трудовий договір або контракт. Трудовий. Да, але це також є розбіжність, тут я з вами погоджуюся тому, що військовослужбовець також вкладає контракт, но ми будемо сподіватися на добросовісність усіх, і всі ми розуміємо, що контракт мається на увазі саме трудовий. Більше того, я думаю, що в контракті військовослужбовця не будуть зазначені повноваження щодо представлення наших військових сил у судах. Правильно? Я думаю, це виключено.

Тепер слідуючий момент. Питання, пов'язане з правками, які надані, зараз я їх номер подивлюся: Макарова – 5 та відповідні інші, вони повторюються. Я хочу звернути увагу, що тут пропонується підтвердження все-таки витягом з Єдиного державного реєстру підприємств, я так розумію. Правильно, з цього ж реєстру? З цього реєстру. То хочу звернути увагу, що є відповідний закон, який визначає, які відомості у нас заносяться у відповідний реєстр. І відомості щодо саме представників, не керівників або

виконуючих в повному обсязі функції керівника представництва по угодам та іншим правочинам, у нас не передбачено внесення таких відомостей.

Тому, якщо погодились би з правкою Макарова, то було б необхідним вносити зміни до відповідного Закону про державний цей реєстр, да, про реєстрацію юридичних, фізичних осіб-підприємців. Тому я вважаю правильним відхилення цієї правки як мінімум з того, що вона не узгоджена з іншим законодавством.

Питання тепер пов'язано з тим, що ми розширюємо термін "самопредставництво", да, що це будуть не тільки керівники, більш того, це будуть не тільки службові особи, тому що це може бути будь-хто: це може бути і секретар, це може бути, я не знаю, і столяр, і слюсар, який працює на підприємстві. Мені це не подобається, але це, як мені і не подобається взагалі і скасування адвокатської монополії, це моя особиста позиція, да. Але ось цей момент, напевно, ми віддаємо на якусь зваженість керівників відповідних підприємств, да, на їх свідомість, тобто, що вони не нададуть відповідні повноваження, укладаючи трудовий контракт, особі, яка не компетентна в юриспруденції. І я сподіваюсь, що саме це завадить тому, що, ну, я не хочу, щоб трапилося, щоб у нас в судах представляли інтереси осіб, які будуть некомпетентні ні в процесі, ні в матеріальному праві. Десь так моя позиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

Зараз Роман Вячеславович скаже. Але, колеги, я просто хочу трошки так нагадати, що ми це питання з вами обговорювали минулої середи, про те, що в нас буде комітет присвячений одному питанню, і ми погоджували конкретно з усіма членами комітету час, ми погоджували, що на 2 годину в нас комітет, на 2-у - в нас робоча зустріч з... на 3 годину робоча зустріч з представниками незаконно засуджених осіб. Якщо ми розуміємо, що ми всі про це домовлялися, всі, які присутні, окрім Калаура, тобто давайте просто поважати тих людей, які зараз вже очікують. Тому...

ВЛАСЕНКО С.В. Пані голово, є пропозиція. Давайте оголосимо перерву в засіданні комітету, зустрінемося з людьми, а потім продовжимо дискусію, якщо така потреба буде. Якщо не буде, то завершимо.

_____. Я пропоную, щоб завершили ми, тому що, ну, є ще питання, що теж люди чекають.

НОВІКОВ М.М. Шановні, ще раз, ми зациклилися на 60 статті..... процесуальний кодекс. Все ж таки в нас мова йде про 56 статтю. І ще раз, самопредставництво від представництва і знову ж ви мене питали, як би я як суддя все це сприйняв би. Воно буде оцінюватися через наявність трудових відносин чи відсутність трудових відносин. Це перше. Це перший момент, який буде... Це перший момент, який буде оцінюватися.

Самопредставництво – це наявність трудових відносин. Відсутність трудових відносин – це представництво. Повноваження щодо особи, яка представляє юридичну, виступає, представляє... Ще раз, зверніть увагу, 56 стаття – це представники. В будь-якому випадку це є представник, що самопредставництво – це є представник, що представництво – це теж є представник. Ще раз, читайте статтю, вона називається "Представники".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, я попрошу...

НОВІКОВ М.М. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, зараз Роман Вячеславович.

НОВІКОВ М.М. Це кваліфікуюча ознака – трудові відносини, а все інше тільки визначає тільки коло повноважень цієї особи відносно справи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, зараз я Роману Вячеславовичу просто обіцяла слово. Колеги, ми ж... Да, Сергій Володимирович і Микола Олексійович, всі вискажуться, не переживайте.

Просто ми розуміємо, що зараз це вже дійсно, ми не перший раз обговорюємо ці законопроекти і оскільки я вже питала ці запитання, зараз йде неспівпадіння світоглядів, неспівпадіння моделей і так далі. Нам немає сенсу один одного зараз в чомусь переконувати, тому що ми ніколи зараз тут в комітеті іншого члена комітету не переконаємо.

Ми чули позицію абсолютно обґрунтовану, гарно виважену позицію Мін'юсту, причому почули її двічі, це професійна була позиція. Я думаю, що є доречним висловитися тим представникам комітету, членам комітету, які не виступали, і вам, Сергій Володимирович. Але просто прошу не зловживати своїми правами і швидко переходити до інших питань, які так само в нас сьогодні є.

ВЛАСЕНКО С.В. Про зловживання правами я останній раз чув в справі...

НІМЧЕНКО В.І. В хорошем смысле слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, зловживання правами - завжди поганий сенс, тому прошу не зловживати.

Будь ласка, Романо Вячеславовичу.

БАБІЙ Р.В. Колеги, ну, ми ж всі розуміємо, що цим законом ми не вводимо нове поняття "самопредставництво", ми розширяємо поняття

"самопредставництво юридичної особи". І я в багатьох аргументах з Сергієм Олексійовичем погоджуюся, не буду їх повторювати. 60 стаття, на яку посилаються деякі колеги в дискусії, вона регулює виключно документ, який має надавати представник.

Щодо самопредставництва, то, на мою думку, в принципі, в тому тексті, який ми пропонуємо в даному законопроекті, є перелік документів, які може подавати самопредставник так званий, самопредставник юридичної особи. Це або статут, або положення, або трудовий договір. Тобто він має пред'явити відповідно посвідчення своєї особи, докази того, що він перебуває на тій чи іншій посаді, і відповідний документ, це положення або статут, або трудовий договір, який визначатиме обсяг повноважень, що він може представляти в суді.

_____. *(Не чути)*

БАБІЙ Р.В. Наказ про призначення... Якщо він подає положення....

_____. Де в законі це написано?

БАБІЙ Р.В. Якщо ми спростимо, наприклад, задамося ціллю спростити статтю 60, яка регулює перелік документів, які подає представник, то ми могли б її по цій схемі сформулювати, що юридична особа діє через свого представника, який уповноважений діяти від її імені на підставі ордену або довіреності. От так само це більш проста форма викладення тої самої статті 60. Тобто, на моє переконання, у даному формулюванні зрозуміло, які документи може подавати особа, яка буде здійснювати самопредставництво юридичної особи.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановна пані голово. Ви підняли після... При всій повазі, Сергій Олексійович, при всій повазі.

Шановна пані голово, у нас є два питання, які ми обговорюємо. Перше питання – це можливість або неможливість розширення поняття дещо штучного інституту самопредставництва і перенесення його на юридичну особу. Це перше.

Є друге питання. Ми зараз... Ну, всі зараз, хто виступав, або більшість людей, які виступали, сказали, в тому числі і абсолютно непрофесійний, і я дозволю собі таке слово "невігласький", представник Міністерства юстиції сказав про те, що, як він каже: "Є лакуна, але хай хтось там визначає це інший в питанні документів, які підтверджують повноваження". Послухайте, з точки зору судового процесу, обсяг повноважень учасника процесу - це ключове питання.

Мені тут кажуть, що 60-а розповсюджується на представників. Я вдячний Михайлу Миколайовичу, який правильно і чітко сказав, що по факту усі самопредставники, як ви їх називаєте, вони по факту представники. Це перше.

Але навіть я готовий погодитись з Сергієм Олексійовичем, з його тлумаченням, хоча я не погоджуюсь, але я готовий припустити, що я погоджуюсь з його тлумаченням статті 60, але все одно ми не маємо в цьому кодексі статті з переліком документів, які повинен надати оцей самопредставник, який приходить в суд. Ми такої статті не маємо. І колеги, і кожен із колег пропонує якісь свої варіанти, хтось каже: а він наказ принесе, а він принесе трудовий контракт, а він принесе щось... статут, а він принесе щось іще. А як суддя це буде вирішувати? На підставі якої норми закону суддя це буде вирішувати?

Послухайте, а якщо у одної і той самої особи один і той самий трудовий контракт, але різний обсяг по представництву інтересів в конкретній справі? Ну, якщо в одній справі йому сказали "ти можеш укласти мирову угоду", а в другій справі йому керівник підприємства сказав "ти не можеш укласти мирову угоду", а у нього один трудовий контракт. один, а не десять і не п'ятнадцять?

_____ . Додатки можна.

ВЛАСНЕКО С.В. Ні, так немає питань, так а знову, звідки додатки ці всі зрозумілі? Тому я повертаюсь іще раз... Я почекаю, поки пані голова вип'є водички.

Я повертаюся до другого питання. Я розумію, що дискусія про самопредставництво безперспективна, тут немає жодних питань. Я все розумію. Я розумію, чому виник цей закон і чому він необхідний. Я кажу про інше: давайте зробимо технічну роботу, давайте зробимо або доповнення до 60-ї, де напишемо, що документи по самопредставництву отакі, або зробимо 60-у зі значком один, де напишемо документи по самопредставництву такі. І навіть якщо хтось вважає, що це прогалина в законодавстві, давайте її вирішимо, бо ми бачимо, що вона вже існує. Для того, щоб це зробити, давайте дамо можливість підкомітету вийти до нас з пропозиціями, я ж кажу ще раз, на п'ятницю. Бо, чесно кажучи, я не хочу, щоб мене били по обличчю так, як нас відхлистали по обличчю за закон 1008 у Венеційській комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, ми можемо цю пропозицію поставити на голосування, але ви пропонуєте правки. Термін внесення правок і пропозицій завершено.

ВЛАСЕНКО С.В. Я хочу нагадати вам, шановна пані голово, комітет під час розгляду має право ініціювати, і, звичайно, це будуть комітетські правки, а не правки від народних депутатів. Під час розгляду поправок у підготовці до другого читання комітет має право вийти з правками, і ми це можемо внести від імені комітету, але це технічна річ, яка вже, очевидно, що вона зараз існує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ж собі фіксую пропозиції. У нас були пропозиції:

перше – це прийняти проект висновку, який наданий підкомітетом. По порядку ми мусимо визначитися: або приймаємо за основу, або пройдемо по поправках, там ми вирішимо. І друга така глобальна пропозиція - це повернути підкомітету для доопрацювання. Так?

_____ . Надати можливість підкомітету доопрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Миколо Олексійовичу.

СТЕФАНЧУК М.О. Ви знаєте, у мене складається таке стійке враження, що та група осіб, яка намагається повернути закон на доопрацювання, категорично його не хочуть приймати. І, усвідомлюючи, що тут все нормально, починають займатися підміною понять.

Давайте ми подивимося ось цю проблемну нашу статтю, де йде держава, Автономна Республіка Крим, територіальна громада і так далі, інша уповноважена особа відповідно до: закону, статуту, положення трудового договору, контракту тощо.

Що ми маємо? Ми маємо абсолютно зрозумілу конструкцію. Якщо раніше юрист, йдучи в суд, брав доручення чи довіреність, залежно від освіти керівника, який його виписував, і подавав до суду, де була зазначена його компетенція, я не бачу жодної проблеми, щоб замість цього документа тепер був наказ керівника про вказівку працівнику взяти участь в судовому засіданні і зазначити там компетенції. Це абсолютно не є проблемною ситуацією.

ВЛАСЕНКО С.В. Знаєте, в чому різниця? В тому, що довіреність була чітко зазначена в переліку документів...

СТЕФАНЧУК М.О. Ми маємо тут... Ну, давайте я завершу, Сергій Володимирович. Ми маємо тут "відповідно до", і далі ідуть перелік підстав:

закон, статут, положення, трудовий договір і тощо. Давайте будемо розширено тлумачити це "тощо". Чому ми не можемо його розширено тлумачити? А далі суд приймає рішення.

_____ . Ми не вилучили "тощо".

СТЕФАНЧУК М.О. Ми ще не вилучили, ми ще поки що не вилучили.

(Шум у залі)

Це взагалі не є проблемою. І далі суд приймає... *(Шум у залі)*

Дякую за те, що не перебивали. Я завершив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я думаю, що якщо всі висловились, давайте переходимо до голосування. Логічно поставити на голосування пропозицію, яка була надана останньою, але вона... там зміни та хід розгляду. Це пропозиція від народного депутата Власенка – надати можливість доопрацювати цей законопроект комітетом, правильно?

ВЛАСЕНКО С.В. Надати допрацювати цей законопроект підкомітетом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підкомітетом, підкомітетом.

ВЛАСЕНКО С.В. ...в такий спосіб, щоб ми його проголосували на комітеті до наступного пленарного тижня. Бо я ще раз кажу, я розумію, чому цей законопроект внесено і що його необхідно проголосувати на наступному сесійному тижні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Чотири. Зараз нас скільки знаходиться?

_____ . 20.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 20 членів комітету. Хто – проти? Михайло Миколайович, потримайте ще трошки руку.

10? Може, Света повернеться до рахування, ні? Так скільки: 10 чи 11?

_____ . Мій голос зарахували?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6 – утримались. 7 – утримались. Рішення не прийнято.

Совгіря вернулась. 21. Ольга Владимировна...

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді проти – 10.

Колеги, переходимо до наступних пропозицій, оці пропозиції щодо порядку прийняття рішення. Тобто ми повертаємося до проекту висновку підкомітету і до порівняльної таблиці.

Є дві пропозиції: прийняти проект висновку за основу, порівняльну таблицю дану за основу і, якщо є така необхідність, повернутись до розгляду конкретної правки; і друга пропозиція – йти безпосередньо по всім правкам комітетом. З якої пропозиції почнемо голосувати? З пропозиції, мабуть, народного депутата Власенка йти по правкам.

ВЛАСЕНКО С.В. Я німаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знімаєте, да?

Тоді є пропозиція від Князевича за основу і в цілому?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви тільки що сказали, Руслан Петрович. Тоді, добре, давайте...

ВЛАСЕНКО С.В. Просто я вважаю, що Регламент від нас вимагає голосувати кожну правку окремо. Але, якщо комітет вважає інакше, то це питання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто за те, щоб проголосувати проект висновку за основу і порівняльну таблицю до проекту за основу, прошу голосувати.

Хто – за?

_____ . 16.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16. Скільки знаходиться зараз членів в комітеті? 21.

Колеги, хто – проти? Хто – утримався?

_____ . 5.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти – 0, утримались – 5. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Ми прийняли за основу. Які є пропозиції зараз для обговорення? По яким правкам, до яких правок ми повертаємося в таблиці?

_____ . Я хотів би свою правку 5 проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна в мікрофон?

_____ . Я просив би проголосувати мою правку, вона,

здається, 5-а. Такі самі по інших кодексах. Тому на ній не буду наполягати...

_____. Може, зразу три проголосуємо?

_____. ... для того, щоб зрозуміти чи є підтримка, якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. П'ята і пов'язана з нею, так тоді?

_____. Да, мова іде про те, що ми таким чином додаємо можливість включити в осіб, які можуть здійснювати представництво згідно посади своєї, як орган, осіб, які внесені... як орган, юридичну особу, осіб, які внесені до відповідного державного реєстру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Євгенович хотів сказати, да? Відрефлексувати на 5 правку. Підкомітет відхилив.

КОСТІН А.Є. Да, підкомітет відхилив цю правку, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто за 5 правку, прошу проголосувати. Хто за 5 правку, хто – за?

П'ять – за. Хто – проти, колеги? 12 – проти. Утримався?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не може такого бути.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас було... пане Богдан, ви – за? Проти? Чи утримались? Проти. Тоді 4 утримались. Правка 5 не підтримана.

Добре. Колеги, ще є правки? Ми можемо голосувати в цілому?

КОСТИН А.Є. Ні. Є правки, які пропонуються, правки комітетські, які я вже озвучив під стенограму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми в цілому це зараз будемо голосувати.

КОСТИН А.Є. З правками, які ви озвучили під стенограму щодо заміни в назві...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що буде правильно, якщо ви ще раз це озвучите, щоб потім дівчата, які будуть стенограму розшифровувати, не шукали в тексті засідання саме ці правки, озвучте краще.

КОСТИН А.Є. Пропонується також змінити назву законопроекту і прийняти назву такої редакції: "Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення можливостей самопредставництва в суді органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування і інших юридичних осіб незалежно від порядку їх створення". Це правка 1 і правка 2. Пропонується в правках народного депутата Цимбалюка - це правка 2, 10 та 18 - в частині четвертій статті 56 Господарського процесуального кодексу, в частині четвертій статті 58 Цивільного процесуального кодексу і частині четвертій статті 55 Кодексу адміністративного судочинства України прибрати слово "тощо".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, голосуємо, так, в цілому з тими правками, які були зараз, з правками, які підтримав підкомітет, з правками, які були озвучені... Да, з правками, які були підтримані підкомітетом, і з правками, які були озвучені зараз паном Костіним.

Хто за це, прошу голосувати.

Хто – за? Василь Іванович тоже тримав "за". Да. 19? У нас 21 член комітету? Хто – проти, колеги? Нуль. Утримався?

МАКАРОВ О.А. Ми правки голосуємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це ми в цілому. Ми можемо ваш голос відкликати, Олеже Анатолійовичу. В нас же демократія.

МАКАРОВ О.А. Я б утримався. Я думав, що тільки правки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді 18 – за, утрималися – 0... І проти, проти – 0, утрималися – 3. Рішення прийнято. Вас порахували як утрималися. Так? Рішення прийнято. Дякую, колеги.

В нас пункт "Різне", тут знаходяться працівники секретаріату в нас. Я дуже попрошу колег, які не є членами комітету і які не є працівниками секретаріату, залишити наше засідання комітету. Тут будуть внутрішні організаційні моменти.

Дякую вам дуже всім за участь і за присутність тут.

(Загальна дискусія)

Колеги, я хотіла з вами порадитися. На сьогодні запрошені працівники секретаріату. Пам'ятаєте, коли ми голосували за призначення на посаду, лунали думки, що необхідно познайомитися з людьми, тому що в нас, дійсно, дуже потужний секретаріат. Колеги працюють, допомагають нам з різноманітними напрямками по висновкам. Вже і Михайло Миколайович з тим стикнувся, так? Тому, звичайно, буде правильно і логічно, щоб народні депутати були знайомі із спеціалістами, головними спеціалістами, заступниками в секретаріаті і бачили цю потужність, щоб не тільки я знала, але й ви. Але для того, щоб це зробити правильно, це треба кожній людині хоча б 2-3 хвилин дати виступити. Тому що у нас є люди, яким є про що розказати, а нам чим пишатися. Тому, якщо це нам, дійсно, необхідно і

потрібно, ви вважаєте, давайте перенесемо це на наступний комітет, тому що нас чекає зустріч з представниками. Тобто ми вважаємо, що нам це необхідно, потрібно, і на наступному комітеті ми зустрінемося.

Проте у вас була нагода подивитись, як у нас цікаво проходять засідання комітету. Ми вам дуже вдячні, дякуємо, що ви були присутні. Тоді на наступний комітет.

Колеги, засідання оголошую закритим. Дякую.

Колеги, а, дійсно... Сергію Володимировичу, от я вас попрошу, візьміть ці матеріали, там є проект закону щодо... да, матеріали USAID.